

Asiakirjatyyppi

Kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelma

Päivämäärä

31.3.2025

Viite

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 109/2024 (ESAVI18463/2023)

Kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelma

Vesialueen ruoppaus ja täyttäminen sekä
rantamuurin rakentaminen Espoon
Keilaniemessä

Kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelma

Vesialueen ruoppaus ja täyttäminen sekä rantamuurin rakentaminen Espoon Keilaniemessä

Projekti	Keilaniemen Keilalahden kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelma
Projekti nro	1510090082
Viite	Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 109/2024 (ESAVI18463/2023)
Työn tilaaja	AB Invest As
Luvanhaltija	Espoon kaupunki
Päivämäärä	31.03.2025
Laatija	Launo Pulli
Tarkastaja	Teemu Roikonen

Ramboll
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://www.ramboll.com/fi-fi/>

Sisältö

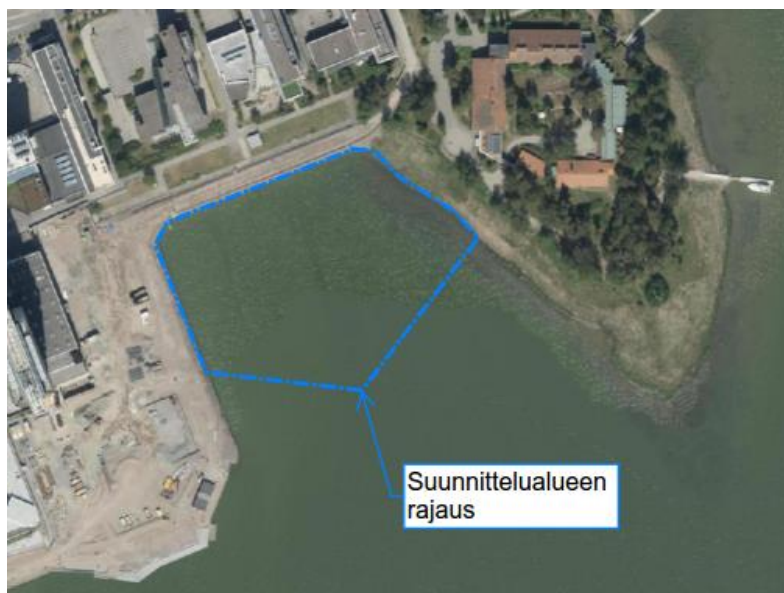
1.	Johdanto	2
2.	Kalatalousvelvoitteen toteutus	3
2.1	Kututurojen lisäys	4
3.	Kalatalousvelvoitteen tuloksellisuuden tarkkailu	5
4.	Raportointi	6

1. Johdanto

Espoon kaupunki on 9.5.2023 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut lupaa vesialueen ruoppaukseen ja täyttämiseen sekä rantamuurin rakentamiseen Keilaniemessä ja lupaa ryhtyä hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä 6.5.2023 päivätyin hakemussuunnitelman mukaisesti Espoon kaupungissa.

Keilaniemenrantaan suunnitellaan erillisen tarjouksen mukainen merialueen täyttö. Täyttöä ennen merialuetta on ruopattava ja merialueen täytön valmistuttua se pudotustiivistetään.

Ruoppauksen ja merialueen täytön laajuus on määritetty aiemmassa suunnitteluvaiheessa, jonka mukaisilla suunnitelmapiirustuksilla toimenpiteille on haettu vesilupaa. Suunnitelmapiirrokset vesilupahakemusta varten on laatinut 24.3.2023 Ramboll Finland Oy. Meritäytön suunnittelualue rajautuu nykyiselle vesialueelle ja sen sijainti on esitetty kuvassa 1. Kalatalousvelvoitteen täytäntöönpano toteutetaan tämän suunnittelualueen ympäristössä.

Kuva 1: Suunnittelualueen raja Keilalahden alueella

Merialueen täytön ja ruoppauksen lähtökohtana ovat suunnittelualueen vesilupahakemusta varten laaditut suunnitelmat (Ramboll Finland Oy 24.3.2023). Lupahakemuksesta on Etelä-Suomen aluehallintoviraston 16.5.2024 antama päätös 109/2024 (Dnro ESAVI/18463/2023). Kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman laatiminen ja kalatalousvelvoitteen toteutus on kuvattu saman päätöksen lupamääräyksessä 15:

Luvanhaltijan tulee tehdä kevätkutuisten kalojen kutu- ja poikasaluetta koskeva kalataloudellinen kunnostustoimenpide (kalatalousvelvoite) Seurasaaren vesimuodostuman (FI2_SS028) alueella Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen kanssa tarkemmin sovittavassa kohteessa. Kunnostustoimenpiteen tulee olla yhtä suuri tai suurempi kuin hankkeesta kutu- ja poikasalueille aiheutuva pysyvä haitta.

Yksityiskohtainen suunnitelma kalatalousvelvoitteen toteuttamiseksi (kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelma) tulee toimittaa kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Luvanhaltijan on tarkkailtava kalatalousvelvoitteen tuloksellisuutta kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla.

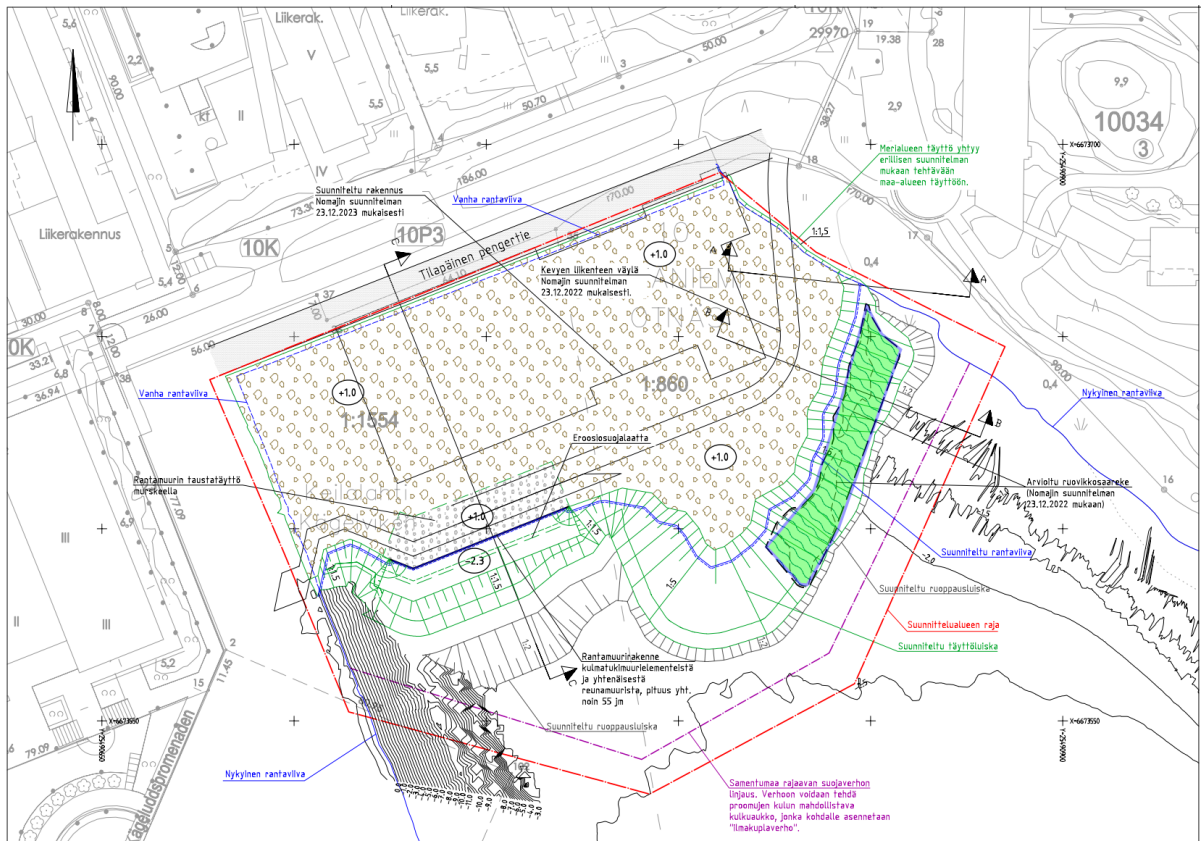
Ramboll Finland Oy haki Espoon kaupungin puolesta lisää aikaa suunnitelman toimittamiselle, minkä ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen myönsi 1.4.2025 saakka.

Tässä suunnitelmassa esitetään hankkeen kalatalousvelvoitteen toteutus. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan (päätös 109/2024) vaellussiian poikasten istutusvelvoite ei sovellu kompensoimaan hankkeesta aiheutuvia haittoja kevätkutuisten kalojen kutu- ja poikasalueisiin.

2. Kalatalousvelvoitteen toteutus

Rakennushankkeen yhteydessä ranta muotoillaan loivaksi, ja uuden rantaviivan itälaitaan tehdään ruovikkosaareke, joka valmistuttuaan voi korvata rakennushankkeen myötä menetetyn rantaviivan Keilalahden koillisosassa. Uuden ruovikkosaarekkeen voi kasvillisuutensa ja suojaisuutensa vuoksi arvioida korvaavan menetetyn rantaviivan myötä hävinneen kalojen poikastuotantoalueen täysimääräisesti. Ruovikkosaarekkeen täyttyminen kasvillisuudella kestää kuitenkin ennakoarvion mukaan useamman vuoden. Kalatalousvelvoitteen toimenpiteet on suunniteltu kompensoimaan kevätkutuisten kalojen lisääntymiselle aiheutuvaa haittaa siksi aikaa, kunnes Keilalahden luonnollinen poikastuotantopotentiaali on palautunut vähintään hanketta edeltävälle tasolle.

Ramboll Finland Oy on suunnitelman laatimisen yhteydessä käynyt keskusteluja kalatalousvelvoitteen toteutustavasta yhdessä kalatalousviranomaisen kanssa, jotta kalatalousvelvoitteeksi voitaisiin esittää toimenpiteitä, jotka ovat mahdollisimman merkityksellisiä alueen kalanhoidon kannalta.

Kuva 2. Keilalahden täyttökartta.

2.1 Kututurojen lisäys

Kalatalousvelvoitteen toteuttamiseksi esitetään kevätkutuihin kalojen poikastuotantopotentiaalin lisäämistä kututuroilla kolmena hankkeen toteuttamisen jälkeisenä vuonna Keilalahden lähialueella. Kututuroina käytetään lähtökohtaisesti joulukuusia, jotka upotetaan kevättalvella n. 1–3 m syvyyseen veteen ahventen ja muiden kevätkutuihin kalojen kutupaikaksi. Paitsi kutualustoina, turot toimivat suojapaikkoina vastakuoriutuneille kalanpoikasille. Kevään edetessä turojen ympärille myös kerääntyy kalojen ravinnoksi sopivaa pieneliöstöä.

Mikäli ruoppaus- ja täyttöhankkeeseen toteutetaan vuonna 2025, kututuroja lisätään hankealueen läheiselle merialueelle (Keilalahti - Laajalahti) vuosina 2026, 2027 ja 2028. Kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelman tavoitteena on lisätä turojen avulla kevätkutuihin kalojen poikastuotantoa, kunnes Keilalahden rakennetun täyttöalueen uuden rannan kasvillisuus mahdollistaa alueen toimimisen kevätkutuihin kalojen poikastuotantoalueena.

Kalatalousvelvoitteen toteuttamiseksi kunakin täyttötöiden jälkeisenä vuonna (2026, 2027, 2028) viedään 15 kpl turoja Keilalahden - Laajalahden merialueelle (Kuva 1) huhtikuun puoliväliin mennessä, ennen ahvenen keskeisen kutuajan alkamista. Turot kuljetetaan paikoilleen jää- ja keliolosuhteista riippuen joko talvella jäätä pitkin tai keväällä jäiden lähdettyä veneellä sekä soveltuvin osin suoraan rannasta. Turojen asettamiseen hankitaan maanomistajan lupa, ja ne sijoitetaan Espoon kaupungin omistamille vesi/ranta-alueille. Turot merkitään selvästi erottuvalla poijulla, jotta ne voidaan nostaa tarkastettavaksi myöhemmin keväällä kalatalousvelvoitteen tuloksellisuuden varmistamiseksi.

Kuva 3. Kututurojen sijoittelupaikat Espoon kaupungin vesialueilla. Lopulliset sijoituspaikat tarkentuvat maastossa mm. veden syvyydestä riippuen, mutta kuvassa esitettyjen alueiden ja keskinäisen jaon mukaisesti.

Vuosittaisten tarkastusten ja uusien turojen lisäämisen yhteydessä aiemmin vesialueelle lisätyt turot tarkistetaan, ja huonokuntoiset / harventuneet poistetaan vedestä. Kututuroiksi yhä soveltuvat aiemmin lisätyt kuuset jätetään veteen kalatalousvelvoitteen toteuttamisen loppuun asti. Kaikki alueelle viedyt turot poistetaan vedestä kalatalousvelvoitteen toteuttamisen jälkeen, alustavan arvion mukaan keväällä 2029. Turot kierrätetään asianmukaisesti.

3. Kalatalousvelvoitteen tuloksellisuuden tarkkailu

Suunnitellun täyttöalueen länsirannalla tehdään rakennustöitä edeltävä ennakkotarkkailu, jonka jälkeen meritäytön loivennettuun luiskaan rakennetun vesikasvialueen poikastuotantopotentiaalia tarkkaillaan neljänä vuonna esirakentamisen valmistumisen jälkeen. Mikäli täyttötöyt tehdään vuonna 2025, tarkkailu ulottuu kevääseen 2029 asti, eli viimeisen kalatalousvelvoitteen toteuttamisvuoden jälkeiselle keväälle. Tällöin saadaan tietoa Keilalahden poikastuotantopotentiaalista ennen hanketta sekä hankkeen ja myös siihen liittyvän kalatalousvelvoitteen toteuttamisen jälkeiseltä ajalta.

Tarkkailumenetelmänä käytetään valkolevy- ja kauhamenetelmää¹, joka sopii käytettäväksi matalille kasvillisuusrannoille. Tarkkailu tehdään Keilalahden rannassa jokaisen tarkkailuvuoden

¹ Borg, J., Mitikka, V. ja Kallasvuo, M. 2012. Menetelmäohjeisto rannikon taloudellisesti hyödyntämättömien kalalajien lisääntymis- ja esiintymisalueiden kartoittamiseen. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, tutkimuksia ja selvityksiä 4/2012.

keväänä kolmena eri ajankohtana. Lisäksi kerran keväässä tarkistetaan Keilalahden täyttöalueen edustalla, Leppäluodon rannalla sekä Keilalahden pohjoispuolella sijaitsevista turoista mätinauhojen esiintyvyys sekä arvioidaan mahdollisuuksien mukaan myös mädin runsautta ja sen vaihtelua eri alueilla.

Voimassa olevan Helsingin ja Espoon edustan merialueen kalataloudellisen yhteistarkkailuohjelman² mukaisesti Gulf Olympia -poikaspyyntejä tehdään kolmen vuoden välein, ja tarkkailussa yksi Gulf Olympia -tutkimuslinja (L3_4) sijoittuu Keilalahden alueelle. Gulf Olympia -poikaspyynti tehtiin edellisen kerran 2022, eli seuraavat pyynnit tehdään tarkkailuohjelman mukaisesti vuosina 2025 ja 2028. Yhteistarkkailun tuloksia Keilalahden edustalta hyödynnetään soveltuvin osin myös Keilalahden rakennushankkeeseen liittyvän kalataloustarkkailun raportoinnissa.

4. Raportointi

Luvanhaltija tai luvanhaltijan valtuuttama ulkopuolinen toimija toimittaa lyhyen yhteenvedon kalatalousvelvoitteiden toteuttamisesta ja tuloksellisuuden tarkkailusta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle jokaisen tarkkailuvuoden loppuun mennessä. Vuosikohtaisissa raporteissa ilmoitetaan veteen asennettujen ja sieltä poistettujen turojen määrä sekä paikat ja tiivistetysti mahdolliset turoista tehdyt mätinauhahavainnot sekä valkolevy- ja kauhamenetelmällä tehtyjen tarkkailujen tulokset.

Viimeisen tarkkailukevään jälkeen (vuonna 2029, mikäli täyttötöyt saadaan valmiiksi vuonna 2025) laaditaan yhteenvetoraportti, jossa tarkastellaan kalataloudellisen tarkkailun tuloksia rakennushankkeen kalastovaikutusten näkökulmasta koko tarkkailujakson ajalta. Yhteenvetoraportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle, Uudenmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Helsinki-Espoon kalatalousalueelle viimeisen tarkkailuvuoden loppuun mennessä.

² Vatanen S. & Haikonen A. 2019. Helsingin ja Espoon edustan merialueen kalataloudellinen yhteistarkkailuohjelma vuodesta 2020 eteenpäin. Kala- ja vesimonisteita nro 277. Kala- ja vesitutkimus Oy. 36 s + 10 liitettä.

Liite 1

Yhteystiedot

Taho	Yhteystiedot
Valvova viranomainen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Kalatalouspalvelut-yksikkö	kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi mikko.koivurinta@ely-keskus.fi
Luvanhaltija Espoon kaupunki	PL661 2070 ESPOON KAUPUNKI Y-tunnus 0101263-6
Kalatalousalue Helsinki-Espoon kalatalousalue	Toiminnanjohtaja Gabi Lindholm gabi.lindholm@outlook.com